

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

OCUPADORS

LA MILLORA DE LA FORMACIÓ DE LES PERSONES GRADUADES EN FARMÀCIA: L'OPINIÓ DE LES OFICINES DE FARMÀCIA

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

OCUPADORS

LA MILLORA DE LA FORMACIÓ DE LES PERSONES GRADUADES EN FARMÀCIA: L'OPINIÓ DE LES OFICINES DE FARMÀCIA

AQU CATALUNYA, 2018

© Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya

C. dels Vergós, 36-42
08017 Barcelona

Aquest document no ha passat un procés de correcció lingüística.

Primera edició: setembre de 2018

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 3.0 de Creative Commons. Es permet la seva reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se citi el seu autor i no se'n faci un ús comercial.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.es>

Col·laboradors del sector

Altres col·laboradors

INDEX

INTRODUCCIÓ	7
INDICADORS DE LA TITULACIÓ EN FARMÀCIA	8
■ Dades de funcionament de la titulació.....	8
■ Satisfacció de la formació en Farmàcia.....	9
■ Inserció laboral dels graduats i graduades en Farmàcia.....	11
L'OPINIÓ DE LES OFICINES DE FARMÀCIA SOBRE LES PERSONES GRADUADES EN FARMÀCIA	12
■ Contractació dels graduats recentment en Farmàcia.....	12
■ Dificultats en la contractació	15
■ Competències	16
■ Col·laboració amb les universitats.....	18
■ Formació de les persones graduades recentment en Farmàcia	19
■ Innovació en les farmàcies	20
■ Prospectiva	21
CONCLUSIONS	22
FITXA TÈCNICA.....	23
EQUIP DE REDACCIÓ.....	24

INTRODUCCIÓ

L'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari (AQU Catalunya) té com a objectiu principal **contribuir a la millora de les titulacions universitàries del Sistema Universitari Català (SUC)**. Per assolir aquest objectiu és necessari disposar d'evidències i dades que permetin avaluar el funcionament de cadascuna de les titulacions i, en conseqüència, facilitar la presa de decisions per part dels responsables de les titulacions, de les universitats i dels responsables polítics en l'àmbit de les universitats.

Propostes de millora de les titulacions basades en evidències.

Aquest informe mostra evidència sobre el funcionament de la **titulació en Farmàcia** mitjançant els resultats de l'**enquesta als Ocupadors del 2018 en aquest sector**. Aquesta enquesta pretén conèixer l'opinió de les Oficines de Farmàcia sobre la formació de les persones que han contractat amb titulació recent, especialment en les competències transversals i específiques que tenen un marge de millora significatiu, entre d'altres qüestions.

A més d'aquests resultats, l'informe inclou un primer apartat de **dades de context de la titulació en Farmàcia** i els resultats principals de les **enquestes de satisfacció de les persones graduades recentment en Farmàcia així com de l'enquesta de la seva inserció laboral**.

Figura 1. Bases de dades per la millora de les titulacions

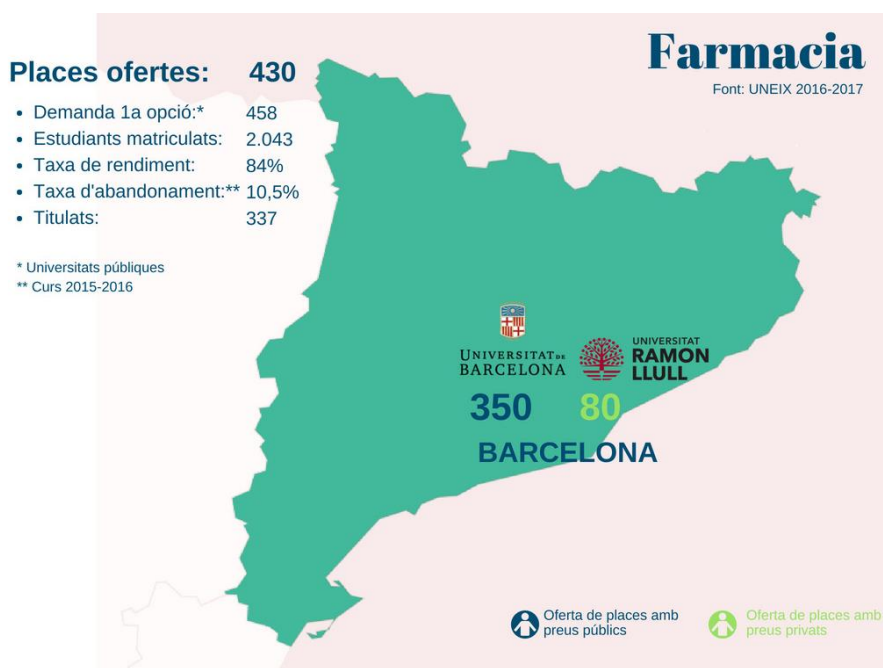

INDICADORS DE LA TITULACIÓ EN FARMÀCIA

Dades de funcionament de la titulació

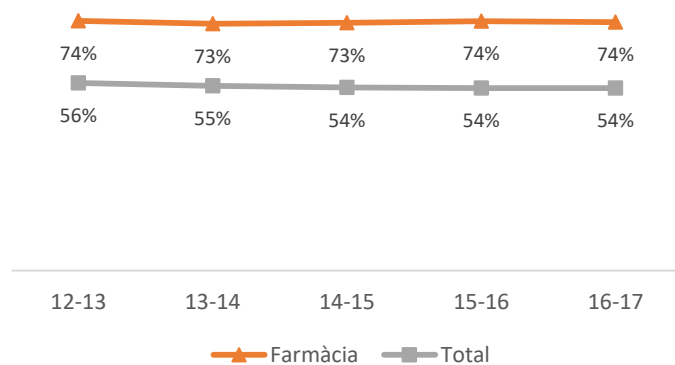
Les dades sobre el funcionament de la titulació corresponen a **dades administratives que provenen d'UNEIX**.

Figura 2. Indicadors sobre el funcionament de l'ensenyament de Farmàcia. Curs 2016-2017

Nota: La taxa de rendiment es defineix com el nombre de crèdits aprovats en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte als crèdits corresponents al total d'estudiants matriculats. La taxa d'abandonament és la resultant de dividir el nombre d'estudiants d'una cohort que han deixat els estudis de manera definitiva (després de dos cursos no han formalitzat cap matrícula) pel nombre total d'estudiants de la cohort de referència.

Figura 3. Evolució de les matrícules de dones al grau de Farmàcia (%).

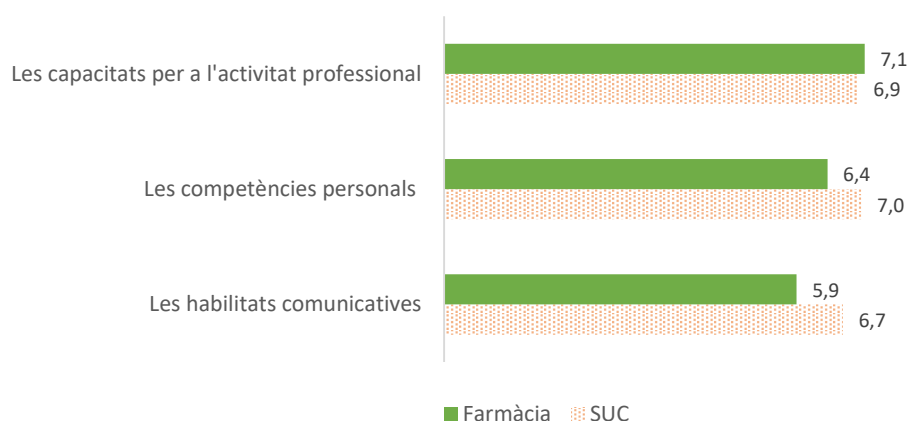
El grau en Farmàcia és femení

3 de cada 4 estudiants matriculats en el grau de Farmàcia són dones.

■ Satisfacció de la formació en Farmàcia

Les dades sobre la satisfacció de la formació provenen de l'**enquesta de satisfacció**, elaborada per AQU Catalunya. Aquesta recull informació de la satisfacció dels graduats i graduades sobre diferents característiques de la formació de la titulació universitària que van cursar. És una enquesta en línia, amb periodicitat anual, que es duu a terme als graduats i graduades al cap d'un any d'haver finalitzat els estudis. Els resultats que es mostren corresponen a la mitjana dels anys 2015, 2016, 2017 de la titulació i del total del SUC.

Figura 4. Grau en el qual la titulació ha millorat els següents factors (de 0 a 10)

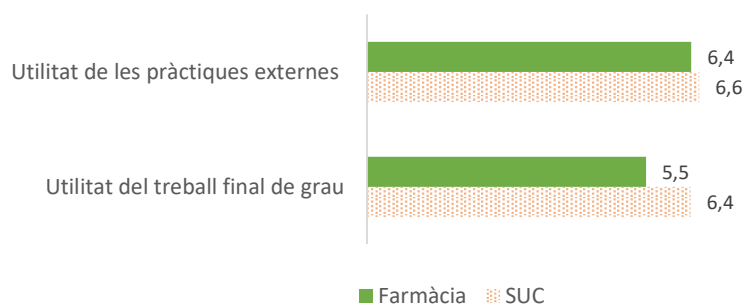

La formació en Farmàcia ha millorat les capacitats per a l'activitat professional

Els graduats i graduades valoren amb un 7,1 la formació rebuda pel que fa a la millora que ha representat en les seves capacitats per a l'activitat professional, només 0,2 punts percentuals superior a la mitjana del total d'ensenyaments del SUC.

La millora de competències personals es valora amb un 6,4 mentre que la millora d'habilitats comunicatives és del 5,9. En aquests casos, els valors són inferiors a la mitjana del SUC.

Figura 5. Utilitat de les pràctiques externes i TFG (de 0 a 10)

Les pràctiques externes han estat relativament útils per aplicar els coneixements adquirits durant els estudis

La utilitat de les pràctiques externes és del 6,4, lleugerament menor al valor corresponent per a la mitjana del SUC (6,6), mentre que la utilitat del treball final de grau és del 5,5 (gairebé un punt percentual menor que la mitjana del SUC).

Figura 6. Satisfacció global amb la titulació (de 0 a 10)

Tot i el marge de millora existent, els titulats i les titulades en Farmàcia estan globalment satisfets amb la titulació

La satisfacció global de la titulació és de 7,6, lleugerament superior a la mitjana del SUC.

■ Inserció laboral dels graduats i graduades en Farmàcia

L'enquesta d'Inserció laboral té una periodicitat triennial i el seu objectiu és el de conèixer la inserció laboral dels graduats universitaris tres anys després d'haver finalitzat els seus estudis universitaris. Els resultats que es mostren són representatius per universitat i titulació, i corresponen a la darrera enquesta del 2017.1

Els resultats de l'agrupació de Salut corresponen a la mitjana dels ensenyaments d'aquest àmbit: Esport, Nutrició i Fisioteràpia, Infermeria, Òptica i optometria, Podologia, Psicologia, Teràpia ocupacional, Logopèdia, Medicina, Odontologia, Farmàcia, Ciències biomèdiques, Genètica i Veterinària. Els resultats del SUC corresponen a la mitjana de tots els ensenyaments que s'imparteixen a Catalunya.

Figura 7. Situació laboral dels graduats i les graduades (%)

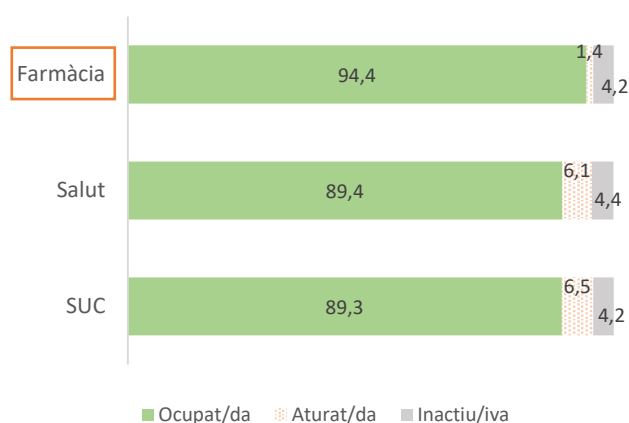

Figura 8. Funcions desenvolupades a la feina (%)

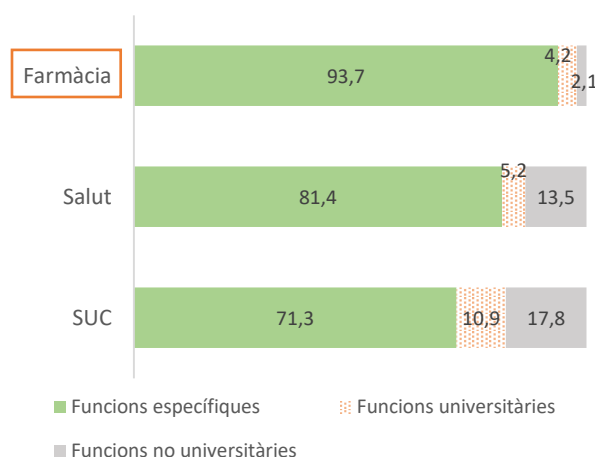

Figura 9. Tipus de contracte (%)

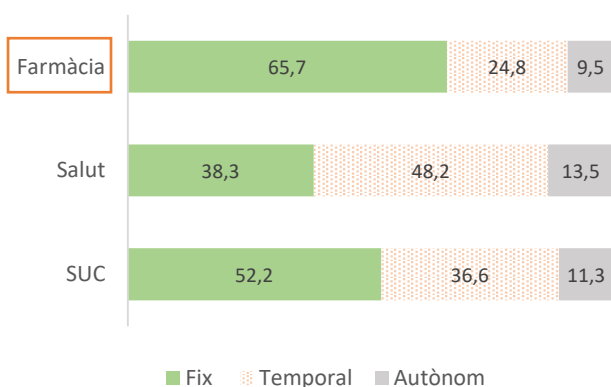

Figura 10. Contracte a temps complet (%)

Figura 11. Persones graduades que repetirien la titulació (%)

Els graduats i les graduades en Farmàcia tenen una inserció laboral bona i de qualitat. El 78% tornaria a repetir la titulació de Farmàcia

¹ Els resultats estan ponderats per un factor que corregeix possibles desviacions proporcionals de la mostra.

L'OPINIÓ DE LES OFICINES DE FARMÀCIA SOBRE LES PERSONES GRADUADES EN FARMÀCIA

Les principals sortides professionals que tenen els farmacèutics i les farmacèutiques són les oficines de farmàcia, la indústria farmacèutica i les especialitats hospitalàries (farmàcia hospitalària, bioquímica clínica, microbiologia i parasitologia clíniques, anàlisis clíniques, immunologia, radiofarmàcia). Cal destacar, però, que les competències específiques professionals de les diferents sortides laborals divergeixen, especialment per a aquells que s'ocupen en oficines de farmàcia.

Donat que més de la meitat de graduats i graduades en Farmàcia tenen ocupació en oficines de farmàcia (segons les dades d'Inserció laboral del 2017), aquest estudi se centrarà a recollir l'opinió de les oficines de farmàcia sobre les competències de les persones graduades recentment que han contractat.

El 56% de les farmàcies enquestades han contractat persones titulades recentment o amb alguna experiència prèvia els darrers 3 anys.

La majoria de farmàcies que no han contractat durant aquest període, no tenien vacants.

■ Contractació dels graduats recentment en Farmàcia

Taula 1. Farmàcies que han contractat persones graduades recentment o amb alguna experiència prèvia en els darrers 3 anys

	Mostra	%
Han contractat persones graduades recentment o amb alguna experiència	95	55,9
No han contractat	75	44,1
Total	170	100,0

S'han enquestat 170 oficines de farmàcia de Catalunya

Taula 2. Raons de no haver contractat persones graduades recentment o amb alguna experiència prèvia en els darrers 3 anys

	% farmàcies
Manca de vacants	68,0
S'han contractat persones graduades amb molta experiència	8,0
Altres raons (impossibilitat econòmica, no s'han presentat sol·licitants, falta disponibilitat horària i de desplaçaments).	25,3

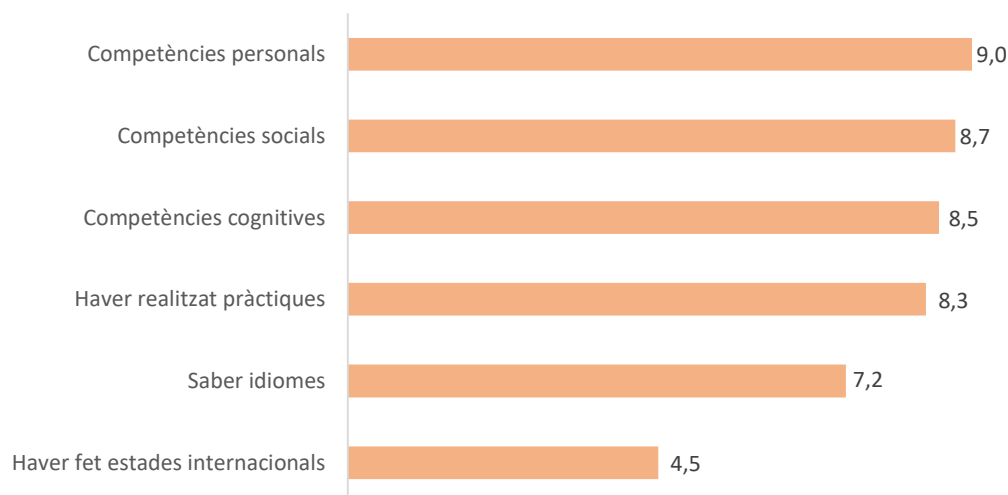
Nota: multiresposta

Taula 3. Importància de tenir un màster o doctorat per a la contractació de persones graduades recentment o amb alguna experiència prèvia (%)

	Màster	Doctorat
Sí	6,4	0,0
En determinats llocs	5,3	1,1
No	88,3	98,9
	100 %	100 %

Tenir màster o doctorat és irrellevant per treballar a les oficines de farmàcia

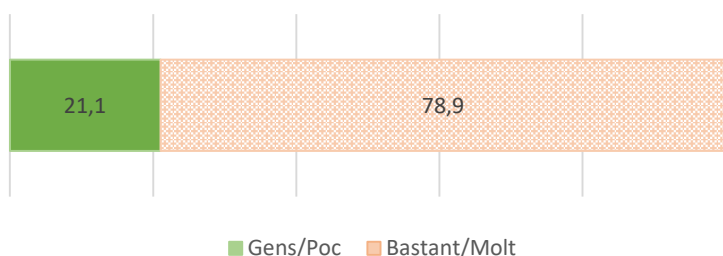
Figura 12. Grau d'importància dels següents factors per a la contractació de persones graduades recentment o amb alguna experiència (escala de 0 a 10)

Les competències personals, socials i cognitives, els factors més valorats per a la contractació de persones titulades recentment en Farmàcia.

Aquestes competències tenen valoracions entre el 8,5 i el 9. Haver realitzat pràctiques durant els estudis es valora amb un 8,3 i el coneixement d'idiomes amb un 7,2. Haver fet estades internacionals no és un factor determinant per a la contractació.

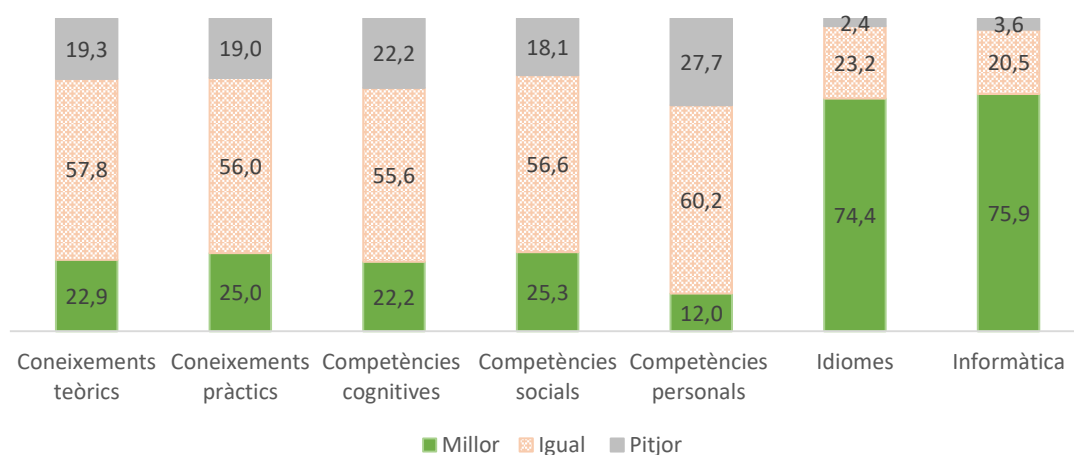
Figura 13. Grau d'adequació a les necessitats del lloc de treball de les persones graduades en Farmàcia que s'han contractat (%)

Les persones titulades en Farmàcia s'adeqüen a les necessitats del lloc de treball

El 78,9% de les oficines de farmàcia consideren que les persones titulades que han contractat en els darrers anys s'adeqüen a les necessitats del lloc de treball.

Figura 14. Evolució de la formació actual respecte a la formació de fa uns 5 i 10 anys (%)

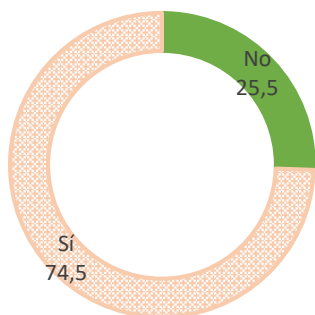
3 de cada 4 farmàcies consideren que la titulació ha millorat la formació en idiomes i informàtica respecte a la formació de fa uns 5 i 10 anys.

D'altra banda, més de la meitat de les oficines de farmàcia enquestades tenen la percepció d'estabilitat en la formació dels farmacèutics i les farmacèutiques en els darrers anys en coneixements teòrics i pràctics i competències cognitives (resolució de problemes, pensament crític, creativitat...), socials (integrar-se en un grup de treball, intel·ligència emocional...) i personals (responsabilitat, iniciativa, autonomia...).

Destaca, també, que 1 de cada 4 farmàcies considera que les competències personals dels titulats recentment en Farmàcia han disminuït els darrers anys.

■ Dificultats en la contractació

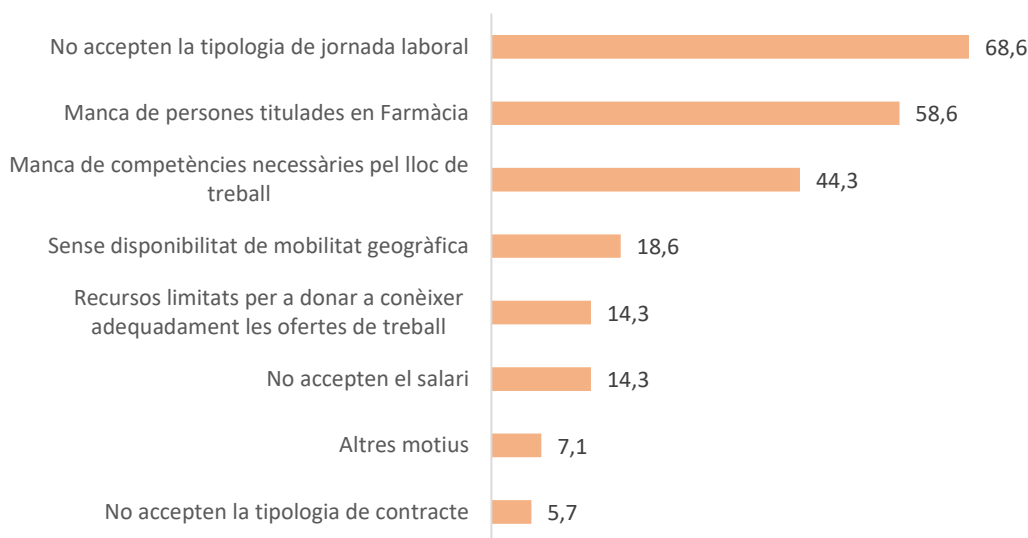
Figura 15. Farmàcies que han tingut dificultats per contractar les persones adequades (%)

3 de cada 4 farmàcies han tingut dificultats en la contractació

El sector de la farmàcia comunitària mostra percentatges molt superiors en les dificultats de contractació en comparació a la mitjana del sector productiu a Catalunya. Per exemple, per al conjunt del sector productiu, l'estudi Ocupadors de 2014 assenyala que el 42% del col·lectiu ocupador havia tingut dificultats en la contractació.

Figura 16. Motius de les dificultats per contractar les persones adequades (% de farmàcies)

La liberalització dels horaris de les oficines de farmàcia explica les dificultats de contractació

El 69% de les farmàcies ha tingut problemes pel fet que les persones candidates no acceptaven la tipologia de jornada laboral oferta. També, el 59% declara que hi ha una manca de titulats universitaris en Farmàcia mentre que el 44% considera que les persones candidates no tenien les competències necessàries per al lloc de treball.

■ Competències

Taula 4. Competències transversals a millorar en la titulació de Farmàcia (% de farmàcies)

	% farmàcies
Expressió escrita	6,3
Documentació	8,4
Expressió oral	11,6
Ús de les eines d'informàtica més habituals	11,6
Habilitats numèriques	12,6
Capacitat d'aprenentatge i autoaprenentatge	14,7
Idiomes	14,7
Formació teòrica	15,8
Treball en equip	18,9
Lideratge	18,9
Habilitats de negociació	18,9
Responsabilitat en el treball	40,0
Capacitat de generar noves idees i solucions	43,2
Resolució de problemes i presa de decisions	52,6
Treball autònom	52,6
Formació pràctica	57,9

La formació pràctica és el principal aspecte a millorar als estudis de Farmàcia

El 58% de les farmàcies considera que el principal aspecte a millorar de la titulació de Farmàcia és la formació pràctica. Segueixen el 53%, que assenyalen les competències de treball autònom i resolució de problemes i presa de decisions com aspectes a millorar en la formació dels farmacèutics i farmacèutiques.

Cal destacar, però, que aquestes competències transversals també solen necessitar millora en la majoria de les titulacions de Catalunya.

D'altra banda, les oficines de farmàcia coincideixen a opinar que la metodologia docent és adequada en bona part de competències com, per exemple, expressió oral i escrita, documentació, informàtica, idiomes i formació teòrica.

Taula 5. Competències específiques a millorar en la titulació de Farmàcia (% de farmàcies)

	% farm
Capacitat per a l'adquisició, la custòdia i la conservació de medicaments i productes sanitaris	5,3
Gestió de caducitats i eliminació de residus de medicaments i productes sanitaris	9,5
Control dels productes i materials, la facturació i la documentació a l'establiment	18,9
Capacitat per subministrar i dispensar medicaments i altres productes d'interès sanitari	35,8
Capacitat per elaborar fórmules magistrals i preparats oficials	40,0
Coneixement de la legislació que regeix la prescripció, la distribució i la dispensació de medicaments	40,0
Capacitat per intervenir en les activitats de promoció de la salut i prevenció de malalties	64,2
Capacitat per prestar consell terapèutic en farmacoteràpia i dietoteràpia	75,8

Més de la meitat de les farmàcies consideren que la formació específica a millorar és la capacitat per prestar consell farmacèutic i la capacitat per a la promoció de la salut i la prevenció de malalties

En particular, el 76% de les farmàcies consideren que la formació específica que s'hauria de millorar és la capacitat per prestar consell terapèutic en farmacoteràpia i dietoteràpia, mentre que el 64% considera que la capacitat per intervenir en les activitats de promoció de la salut i la prevenció de malalties té un marge de millora important. D'altra banda, la capacitat per a l'adquisició, custòdia i conservació dels medicaments així com la gestió de caducitats i l'eliminació dels residus cobreix completament les necessitats de les oficines de farmàcia.

Figura 17. Grau de satisfacció amb les competències de les persones graduades recentment de Farmàcia (entre 0 i 10)

6,7 ★★★★★☆☆

Les farmàcies estan relativament satisfetes amb les competències dels titulats

Tot i el marge de millora en la formació, les farmàcies estan satisfetes amb les competències dels titulats. El seu grau de satisfacció és del 6,7, molt similar a la satisfacció global del col·lectiu ocupador amb les competències de les persones contractades i graduades recentment de l'enquesta als Ocupadors del 2014 (7 sobre 10).

Col·laboració amb les universitats

Figura 18. Grau de col·laboració de les oficines de farmàcia amb les universitats segons activitat (%)

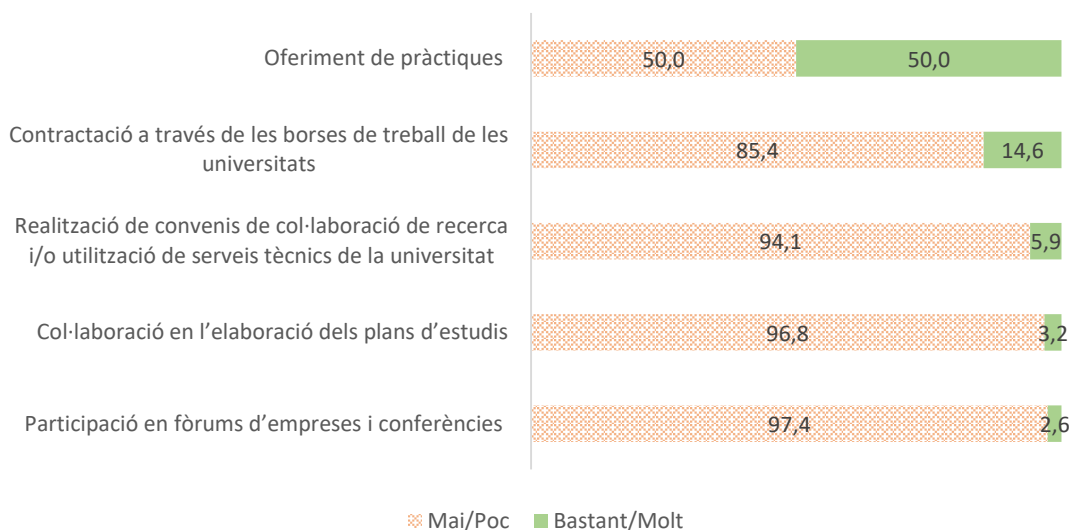

Figura 19. Aspectes a millorar de les borses de treball o serveis de pràctiques de les universitats (% de farmàcies)

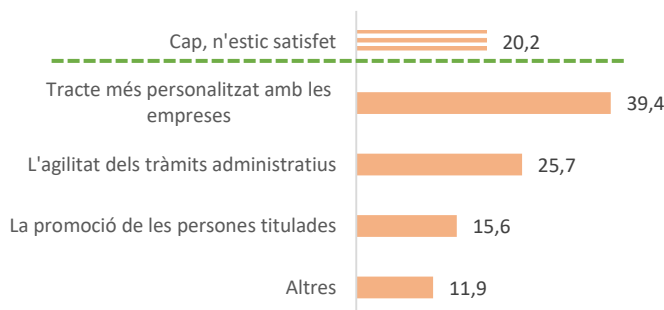

Figura 20. Satisfacció amb el servei de les borses de treball o serveis de pràctiques (escala de 0 a 10)

La col·laboració principal de les farmàcies amb les universitats està relacionada amb l'oferiment de pràctiques

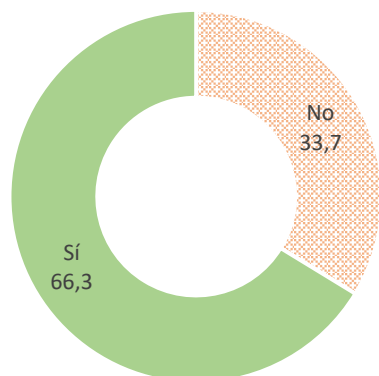
L'activitat en la qual tenen un major nivell d'interacció és la relacionada amb les pràctiques durant els estudis: el 50% ha col·laborat amb la universitat en aquesta activitat. D'altra banda, només el 15% ha contractat mitjançant la borsa de treball de les universitats.

Baixa satisfacció amb el servei de pràctiques i borsa de treball

El nivell de satisfacció de qui fet ús d'aquests serveis és del 5,8, i consideren que haurien de millorar el seu coneixement sobre les necessitats de les farmàcies (tracte més personalitzat) i agilitzar els tràmits administratius.

■ Formació de les persones graduades recentment en Farmàcia

Figura 21. Farmàcies que financen formació als titulats (%)

Taula 6. Tipus de formació que financen les farmàcies (%)

	En el lloc de treball	No es fa en el lloc de treball
Durant i fora de l'horari laboral	38%	25%
Només durant l'horari laboral	35%	50%
Només fora l'horari laboral	20%	25%
No específica	8%	0%
Total	71,4 %	28,6 %

Figura 22. Motius de la formació a les persones graduades (%)

El 66% de les farmàcies financen formació als titulats recentment que contracten

El 71% d'aquesta formació es fa en el lloc de treball i, majoritàriament, en horari laboral. No obstant això, la resta de farmàcies que no fan formació en el lloc de treball, finança algun tipus de formació dins i fora l'horari laboral.

Aquesta formació té l'objectiu, per a la majoria, de millorar els coneixements específics del sector així com millorar els coneixements teòrics i bàsics relacionats amb el sector de la farmàcia.

■ Innovació en les farmàcies

Figura 23. Farmàcies que disposen d'una web per a la venda de productes i/o medicaments (%)

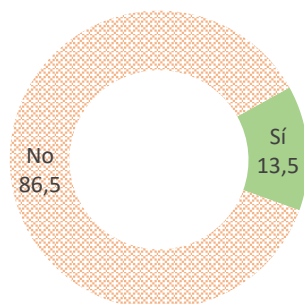
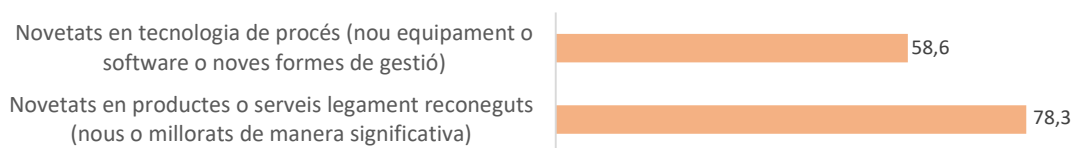

Figura 24. Farmàcies que han introduït innovacions (%)

Bona part de les farmàcies innoven

Més de la meitat de les farmàcies enquestades han innovat en tecnologia de procés, com en nou equipament o software o en formes de gestió, mentre que el 78% ha introduït novetats en productes o serveis reconeguts legalment.

El 13,5% fa venda en línia, encara que el percentatge mitjà que suposen aquestes vendes sobre el total és molt baix (al voltant del 2% de les vendes totals).

■ Prospectiva

Figura 25. Evolució de l'ocupació al sector (%)

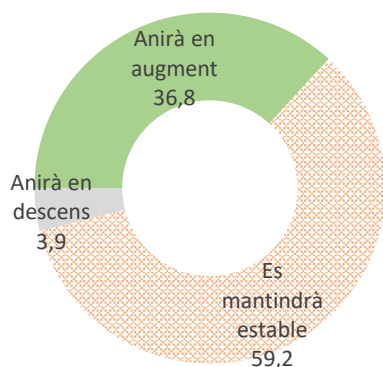

Figura 26. Competències que prendran més importància dins l'oficina de farmàcia*

Figura 27. Especialitat més important dins l'oficina de farmàcia*

Taula 7. Raons de l'augment de l'ocupació (%)

Raons	%
Increment de l'activitat	63,6
Canvis tecnològics o organitzatius	32,7
Rotació de la plantilla	30,9
Altres	7,3

Nota: multiresposta

Bones perspectives per a les oficines de farmàcia

1 de cada 3 farmàcies consideren que l'ocupació augmentarà gràcies a un increment de l'activitat (respon al envelliment manifest de la població).

La competència més demandada està relacionada amb l'atenció farmacèutica i les noves tecnologies (venda en línia, xarxes socials...).

L'atenció farmacèutica de qualitat està prenent cada cop més importància així com les teràpies naturals i la nutrició, mentre que la formulació magistral i els productes infantils l'estan perdent

Figura 28. Especialitat menys important dins l'oficina de farmàcia*

*Corresponen a preguntes obertes. Les respostes amb el mateix significat s'han categoritzat. Les figures 26 i 27 mostren les categories amb freqüències superiors a 3. La figura 28 mostra les categories amb freqüències superiors a 2.

CONCLUSIONS

- Cada any es graduen més de 300 farmacèutics i farmacèutiques a Catalunya (fins al moment provenen, únicament, de la UB). La majoria de les persones que accedeixen al grau són dones.
- Les persones graduades en Farmàcia estan bastant satisfetes amb la seva formació de grau (d'un 7,6). A més, consideren que aquesta formació ha millorat la seves capacitats per a l'activitat professional (7,1).
- La inserció laboral dels graduats i les graduades en Farmàcia, al cap de tres anys d'haver finalitzat el grau, és molt bona. Un 94% està ocupat, i d'aquests, el 82% fan funcions específiques de la titulació. El 64% té contracte laboral fix i el 85% treballa a temps complet. Aquests indicadors són millors que la mitjana de resta de titulacions de l'àmbit de salut i de la mitjana de titulacions dels SUC.

Les oficines de farmàcia consideren que....

- Les persones graduades recentment que han contractat en els darrers 3 anys s'adeqüen a les necessitats del lloc de treball.
- Les competències personals, socials i cognitives són els factors més importants en la contractació, així com haver fet pràctiques. Tenir màster o doctorat no dona un valor afegit.
- El 75% de les oficines de farmàcia han tingut dificultats a contractar les persones adequades, bàsicament per la dificultat d'acceptació de la jornada laboral que s'ofereix i per una manca de competències necessàries per part de les persones candidates.
- Les competències transversals a millorar en la formació en Farmàcia són la formació pràctica, el treball autònom i la resolució de problemes (resultat similar a altres titulacions).
- Respecte a les competències específiques per treballar a les oficines de Farmàcia, més de la meitat del col·lectiu ocupador considera que s'hauria de millorar la capacitat per prestar consell, la promoció de la salut i la prevenció de malalties.
- La col·laboració amb les universitats és baixa (només ho fan per oferir pràctiques als estudiants). La satisfacció amb el servei de pràctiques és del 5,8.
- El 66% de les farmàcies financen formació basada, principalment, en formació en el lloc de treball i en horari laboral.
- Les competències que prendran una major importància en el futur estan relacionades amb l'atenció farmacèutica i les noves tecnologies (venda en línia, xarxes socials...).

FITXA TÈCNICA

Enquesta a Oficines de Farmàcia

Població	Totes les Oficines de Farmàcia de Catalunya
Període de l'enquesta	Del 5/03/2018 al 23/03/2018
Tipus d'enquesta	En línia
Durada mitjana de l'enquesta	Si han contractat: 11'59"

	Població	Mostra	Taxa de resposta	Error mostral
Oficines de Farmàcia	3.200	170	5,3%	7,5%

Enquesta de Satisfacció (2017)

	Població	Mostra	Taxa de resposta	Error mostral
Graduats i graduades en Farmàcia 2015-2016-2017	965	191	19,8%	6%

Enquesta d'Inserció Laboral (2017)

	Població	Mostra	Taxa de resposta	Error mostral
Graduats i graduades en Farmàcia al 2013	272	140	51,5%	6%

EQUIP DE REDACCIÓ

Redacció

Sandra Nieto Viramontes

Gestora de projectes de l'Àrea d'internacionalització i Generació del Coneixement

Anna Prades Nebot

Gestora de projectes de l'Àrea d'internacionalització i Generació del Coneixement

Col·laboració

Martí Casadesús Fa

Director

Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya
Setembre de 2018 · AQU-17-2018

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

 www.aqu.cat
 [@aqucatalunya](https://twitter.com/aqucatalunya)